

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра психології**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні напрями зарубіжної психології

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія

Освітня програма	Психологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні напрями зарубіжної психології» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки**, спеціальності **053-Психологія**, освітньої програми **Психологія**.

Розробники: Синишина В.М., проф., доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, проф. кафедри психології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *психології*

протокол № 13 від «27» червня 2024 р.

Завідувач кафедри: професор Михайлишин У.Б.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від «27» червня 2024р.

Голова науково-методичної комісії (М.Ф.Г. Станіслав О.О.).

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –3/3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90/90	1	2
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2,9 аудиторних – 44 самостійної роботи студента – 46	2	3
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	20	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни “Сучасні напрями зарубіжної психології” є надати уявлення студентам про різнобарвність напрямків та платформ сучасної психологічної науки, розкрити основні теоретичні положення сучасних напрямів зарубіжної психології, внесок їх представників у розвиток психологічної науки. Навчити студентів аналізувати та порівнювати основні психологічні напрями, школи та течії сучасності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберегти та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.,

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватись норм професійної етики .

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Сучасні напрями зарубіжної психології» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- OK16 Загальна психологія
- OK15 Вступ до спеціальності

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Психологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	ПР1.
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	ПР2.
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційнокомунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	ПР3.
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога	ПР16.
Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	ПР17.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Сучасні напрями зарубіжної психології»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати передумови виникнення сучасних напрямів у зарубіжній психології; джерела сучасних психологічних теорій. Вміти використовувати на практиці методи сучасних напрямків зарубіжної психології, таких як біхевіоризм, необіхевіоризм, гештальтпсихологія, психоаналіз; неофрейдизм; гуманістична психологія, когнітивна психологія, екзистенційна психологія.	ПР1.
Знати вирізняти і характеризувати закономірності та особливості розвитку й функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, виходячи із розуміння предметної області різноманітних напрямів сучасної психології.	ПР2.
Знати основні першоджерела науковців, які є представниками сучасних напрямів зарубіжної психології. Уміти здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань щодо аналізу основних теорій сучасних напрямів зарубіжної психології та синергії використання сучасних напрямів психології у психологічній допомозі особистості.	ПР3.
Вміти дотримуватися етичних принципів професійної діяльності	ПР16.

психолога, дотримуючись гуманістичних та демократичних цінностей у професійній діяльності з орієнтацією на людиновимірність принципів гуманістичної, екзистенційної, позитивної і т.д. психології.	
Вміти аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми відповідно до сучасних напрямів зарубіжної психології. Розвивати навички приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів відповідно до усвідомлення світоглядних орієнтирів різноманітних психологічних шкіл та напрямків. Застосовувати гуманістичні та демократичні цінності у професійній діяльності відповідно до гуманістичних принципів провідних психологічних напрямків.	ПР17.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний, модульний, підсумковий контроль.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: оцінювання на практичних заняттях, оцінювання самостійної та індивідуальної роботи.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	-	-	-	50	100
7	7	7	7	7	15	-	-	-		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	-	-	-	50	100
9	9	9	11	2	10	-	-	-		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські)	6	30	4	30

заняття				
Самостійна робота	5	10	6	12
Презентація				
Реферат	1	10	1	8
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1) (заочна форма навчання)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	-	-	-	-	-	50
2	17	2	17	2	10	-	-	-	-		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума	
T7	T8	T9	T10	T11	T12	-	-	-	-	50
15	5	5	5	5	15	-	-	-		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (допуск, виконання та захист)	2	30	-	-
Самостійна робота	6	12	6	30
Реферат	1	8	1	20
Разом		50		50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота оцінюється по 50-бальній шкалі. Для цього кожне питання МКР оцінюється у таких шкалах:

- Перший рівень складності завдання.** П'ять тестів оцінюються у три бали. Сума **15 балів.**
- Другий рівень складності завдання.** Питання оцінюється у **15 балів.** Відповідь на питання алгоритмічного рівня оцінюється на “відмінно”, коли студент досконало орієнтується в учбовому матеріалі, вміє аналізувати, робить аргументовані висновки, застосовувати навчальну інформацію для осмислення стандартних ситуацій. На оцінку “добре” студент повинен чітко відповідати на запропоновані питання з обов’язкової програми навчання, вміти робити аналіз і

висновки, але при висвітленні питання можуть траплятися деякі погрішності. Оцінка “задовільно” ставиться тоді, коли студент частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення й розв’язання стандартної ситуації. “Незадовільно” - це повне незнання програмного матеріалу.

3. **Третій рівень складності завдання.** Питання оцінюється у **20 балів**. Відповідь на питання творчого рівня оцінюється на “відмінно”, коли студент досконало орієнтується в учбовому матеріалі, усвідомлено застосовує освоєну навчальну й наукову інформацію для осмислення нестандартних проблем, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни, вміє аналізувати різні концепції, робить аргументовані висновки, демонструє власне бачення проблеми й шляхів її розв’язання. На оцінку “добре” студент повинен чітко відповідати на запропоновані питання, демонструючи творчий підхід до виконання поставленого завдання й вільне володіння навчальною інформацією, вміти робити аналіз нестандартних ситуацій і висновки, але при висвітленні питання можуть траплятися деякі погрішності. Оцінка “задовільно” ставиться тоді, коли студент частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення. “Незадовільно” - це повне незнання програмного матеріалу.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Знання студентів оцінюється за такими критеріями: оцінку

«відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку « добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; 17 - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслугоує студент, який: - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслугоує студент, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни. Якщо студент не з'явився на екзамен (залік) у визначений час, то у відомості викладач записує його підсумкову модульну оцінку (при умові, що вона ≥ 60 балів) або "не з'явився", якщо ця оцінка становить менше 60 балів.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Основні напрями психології (психоаналіз, біхевіоризм, когнітивна психологія).

Тема 1. Основи класичного психоаналізу. Психоаналіз З. Фрейда. Історія виникнення психоаналізу. Основи класичного психоаналізу. Внесок З. Фрейда у заснування психодинамічної теорії. Принципи та методи психоаналізу. Критика фрейдизму. Свідомі та несвідомі аспекти особистості. Топографічна, сексуальна моделі особистості. Критичний аналіз науковців теорії З. Фрейда.

Тема 2. Класичний психоаналіз З.Фрейда. Структура особистості за З. Фрейдом. Поняття про інстинкти. Ерос і Танатос. З. Фрейд про виникнення тривоги та неврозу. Захисні механізми психіки. А. Фрейд про механізми психологічного захисту (поняття захисного механізму, опис основних захисних механізмів: витіснення, заперечення, раціоналізація, ізоляція, регресія, реактивне утворення, проекція, сублимація).

Тема 3. Індивідуальна психологія. Аналітична психологія як напрям у сучасній психології. Компенсація, гіперкомпенсація та почуття неповноцінності у теорії А. Адлера. Стиль життя. Творча сила "Я". А. Адлер про порядок народження та про різницю між старшими, середніми та молодшими дітьми у сім'ї. Вплив теорії А. Адлера на подальший розвиток психології. **Аналітична психологія як напрям у сучасній**

психології. Психоаналіз К. Юнга. Аналітична психологія К. Юнга. Вчення про колективне несвідоме. Архетипи. Структура особистості за К. Юнгом. Типи особистості за К. Юнгом: екстраверти та інтроверти.

Тема 4. Неофрейдизм - напрям у сучасній психології. Соціальний психоаналіз К. Хорні. Поняття про базальне почуття тривоги. Три групи невротичних потреб. Ідеалізована самооцінка. Соціокультурна психологія К.Хорні (вплив соціуму на особистість, поняття базової тривоги, причини неврозів, десять невротичних потреб, поняття «реальне Я», основні стратегії компенсації базової тривоги: орієнтація на людей, проти людей, від людей).

Тема 5. Суть напрямку “біхевіоризм”. Психологічні закономірності, що керують поведінкою особистості. Експерименти біхевіористів. Соціально-когнітивний «крен» у біхевіоризмі Соціально-когнітивна теорія А.Бандури. Звернення до когнітивних та соціальних чинників у вивченні поведінки людини. Поняття опосередкованого підкріплення. Дослідження моделей для наслідування. Теорія соціального научіння Дж.Роттера. Прогноз поведінки людини у складних ситуаціях (основні перемінні): потенціал поведінки, очікування, цінність підкріплення та психологічна ситуація. Основна формула прогнозу поведінки в специфічній ситуації: потенціал поведінки = очікування + цінність підкріплення. Основна формула прогнозу поведінки у повсякденних ситуаціях: потенціал потреби = свобода діяльності + цінність потреби. Поняття локусу контролю. Характеристики людей з внутрішнім та зовнішнім локусом контролю.

Тема 6. Екзистенційна психологія. Сутність екзистенційної психології. Філософські джерела екзистенційної психології. Основні питання екзистенційної психології – страх смерті, сенс життя і віри в Бога, самотності, відповідальності. Поняття буття-у-світі та небуття. Причини неврозів.

Основні поняття екзистенційної психотерапії: зустріч, досвід, переживання, аутентичність, самоактуалізація, цінність, буття, життєвий світ, життєва ситуація. Психотехніки в екзистенційній парадигмі. Логотерапія В. Франкла. В. Франкл про пошуки сенсу життя. Сенс життя, свобода та відповідальність особистості у «логотерапії» Віктора Франкла. Основні напрями: 1. Вчення про прагнення до значення життя. Пошук значення життя. 2. Вчення про значення життя. 3. Вчення про свободу волі.

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. Гуманістично-орієнтовані напрями. Психологія близького зарубіжжя.

Тема 7. Гуманістична психологія - напрям у сучасній психології. Причини та джерела виникнення гуманістичної психології. Гуманістична психологія як третя сила. Основні принципи гуманістичної психології. А. Маслоу - “духовний батько гуманістичної психології”. Ієрархія мотивів. Поняття про самоактуалізацію. Характеристика людини, що досягла самоактуалізації. К. Роджерс та його внесок у розвиток гуманістичної психології. Тріада Роджерса.

Тема 8. Когнітивний напрям у сучасній зарубіжній психології. Загальна характеристика когнітивного напрямку у психології. АВС-модель. Метафора комп'ютера

до вивчення когнітивних процесів людини. Теорія особистісних конструктів Дж.Келлі. Типи особистостей: когнітивно складні та когнітивно прості. Когнітивно-афективна теорія особистості. Раціонально-емотивна теорія А.Елліса.. Критерії психічного здоров'я. «Кодекс» невротика. Когнітивна теорія А.Бека. основне завдання когнітивної терапії. Принцип самодопомоги та віра у ресурси людини як основа терапії Бека.

Тема 9. Прикладні аспекти сучасної психології. Транзактний аналіз Е.Берна. Транзактний аналіз Е. Берна. Структура особистості за Е. Берном. Сценарний аналіз. Поняття про его-стани (Батько, Дорослий Дитина). Поняття про транзакції: перехресні, паралельні, приховані. Поняття гри. Поняття сімейного сценарію.

Тема 10. Прикладні аспекти сучасної психології. Гештальт-терапія Ф.Перлза. Передумови виникнення напряму гештальтпсихології. Основні поняття: гештальт, цілісність, фігура і фон, принцип «тут і тепер», зосередження на відчуттях, контакт, границі тощо. Основи позитивної психотерапії Н.Пезешкіана. Погляд на природу людини. Поняття актуальних та базових здібностей. Основні ідеї НЛП. Поняття НЛП. Основні ідеї НЛП: гармонія і узгодженість, гнучкість, вибір, відкритість і толерантність, орієнтація на результат, точність, позитивне бачення світу.

Тема 11. Трансперсональна психологія. Трансперсональна психологія як модель людської душі, у якій визнано значущість духовного і космічного виміру і можливостей для еволюції свідомості. Психосинтез за Р.Асаджолі. Поняття психосинтезу. Модель внутрішнього світу людини: нижче несвідоме, середнє несвідоме, вище несвідоме, поле свідомості, свідоме особисте «Я», вище над особове істинне «Я», колективне несвідоме. Трансперсональний підхід до розуміння сутності людини С.Грофа. Поняття двох модусів досвіду: хілотропічна свідомість, холотропічна свідомість.

Тема 12. Вітчизняна психологія. Загальна характеристика радянської психології 60-90 рр. ХХ ст. : теорія соціального пізнання: конструювання образу соціального світу. Конструювання шляхом соціальної категоризації. Чинники соціального пізнання. Концепція стратегії життя К.О.Абульханової-Славської (три основні ознаки стратегії життя, поняття життєвий шлях, життєва позиція, зрілість особистості, смисл життя, активність, ініціатива і відповідальність, життєва перспектива, суб'єкт діяльності, творчість та ін.. Значний внесок у розвиток психології ХХ ст. вітчизняними вченими (**Л. С. Виготський, Л. Я. Леонт'єв, А. Р. Лурія і Я. Я. Гальперін**). Стратегія життя як ставлення до проблеми. Вчинок. Стратегія поведінки як стратегія вчинку.

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього			у тому числі			усього			у тому числі			
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.	
1	90	24	20	-	-	46	90	8	4	-	-	78	
1 семестр													
Модуль 1. Психологія на перетині XX-XXI століття Змістовий модуль 1. Основні напрями психології (психоаналіз, біхевіоризм, когнітивна психологія).													
Тема 1. Основи класичного психоаналізу. Психоаналіз З. Фрейда.	9	2	2			5	7	1	1			5	
Тема 2. Класичний психоаналіз З. Фрейда.	9	2	2			5	7	1	1			5	
Тема 3. Індивідуальна психологія. Аналітична психологія як напрям у сучасній психології.	9	2	2			5	7	1	1			5	
Тема 4. Неофрейдизм як напрям у сучасній психології. Соціальний психоаналіз К. Хорні.	9	2	2			5	7	1	1			5	
Тема 5. Суть напрямку “біхевіоризм”.	9	2	2			5	12	1				10	
Тема 6. Екзистенційна психологія.	9	2	2			5	12	1				10	
Модульна контрольна робота	2	2											
Модуль 2. Гуманістично-орієнтовані напрями. Змістовий модуль 2. Психологія близького зарубіжжя.													
Тема 7. Гуманістична психологія.	6	2	2			2	12	1				10	
Тема 8. Когнітивний напрям у сучасній зарубіжній психології.	6	2	2			2	11					10	
Тема 9. Прикладні аспекти сучасної психології. Транзактний аналіз Е.Берна	6	2	2			2	6	1				5	

Тема 10. Прикладні аспекти сучасної психології. Гештальт-терапія Ф.Перлза .	6	2	2			2	5					5
Тема 11. Трансперсональна психологія.	4					4	4					4
Тема 12. Вітчизняна психологія.	4					4	4					4
Модульна контрольна робота	2	2										
Усього годин	90	24	20	-	-	46	90	8	4	-	-	78

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Основи класичного психоаналізу. Психоаналіз З. Фрейда.	2	1
2	Тема 2. Класичний психоаналіз З.Фрейда.	2	1
3	Тема 3. Індивідуальна психологія. Аналітична психологія як напрям у сучасній психології.	2	1
4	Тема 4. Неофрейдизм - напрям у сучасній психології. Соціальний психоаналіз К. Хорні.	2	1
5	Тема 5. Суть напрямку "біхевіоризм".	2	
6	Тема 6. Екзистенційна психологія.	2	
7	Тема 7. Гуманістична психологія	2	
8	Тема 8. Когнітивний напрям у сучасній зарубіжній психології	2	
9	Тема 9. Прикладні аспекти сучасної психології. Транзактний аналіз Е.Берна.	2	
10	Тема 10. Прикладні аспекти сучасної психології. Гештальт-терапія Ф.Перлза.	2	
Разом		20	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Основи класичного психоаналізу. Психоаналіз З. Фрейда.	5	5
2	Тема 2. Класичний психоаналіз З.Фрейда.	5	5
3	Тема 3. Індивідуальна психологія. Аналітична психологія як напрям у сучасній психології.	5	5
4	Тема 4. Неофрейдизм - напрям у сучасній психології. Соціальний психоаналіз К. Хорні.	5	5
5	Тема 5. Суть напрямку "біхевіоризм".	5	10
6	Тема 6. Екзистенційна психологія.	5	10
7	Тема 7. Гуманістична психологія	2	10
8	Тема 8. Когнітивний напрям у сучасній зарубіжній психології	2	10
9	Тема 9. Прикладні аспекти сучасної психології. Транзактний аналіз Е.Берна.	2	5
10	Тема 10. Прикладні аспекти сучасної психології. Гештальт-терапія Ф.Перлза.	2	5

11	Тема 11. Трансперсональна психологія.	4	4
12	Тема 12. Вітчизняна психологія.	4	4
	Разом	46	78

7. Індивідуальні завдання

Теми рефератів

Модуль 1.

1. Причини та наслідки кризи психології у 20–30-х роках ХХ ст.
2. Переорієнтація психологічних досліджень та виникнення нових напрямів психології у середині ХХ ст.
3. Пансексуалізм психоаналізу З.Фрейда.
4. Анна Фрейд та її внесок у дитячий психоаналіз.
5. Критика пансексуалізму З.Фрейда.
6. Які ідеї (методи) класичного психоаналізу та аналітичної психології використовуються сьогодні у процесі психологічної допомоги ?
7. Трансформація аналітичної психології К. Юнга у один з наукових підходів консультування: юнгіанський психоаналіз.
8. Тенденції розвитку напрямків сучасної психології.
9. Критика сутності та змісту індивідуальної психології А. Адлера.
10. Вклад напрямку індивідуальної психології у розвиток психології.
11. Роль порядку народження у формування самооцінки особистості.
12. Мотивація до влади у концепції індивідуальної психології А. Адлера.
13. Внесок книги К.Хорні “Невротична особистість” у розвиток неофрейдизму.
14. Вплив подій раннього дитинства на формування структури особистості дорослого.
15. Поведінкові типи у концепції К.Хорні.
16. прироа агресії в сучасному біхевіоризмі і психоаналізі.
17. Що спільного та відмінного у сучасного біхевіоризму з сучасною когнітивно-поведінковою психотерапією .
18. Джон Роттер : поняття локус –контролю та екстернальності-інтернальності у концепції вченого.
19. Відмінність трактування природи свободи у Віктора Франкла та інших психологів (за вибором) .
20. Пошук сенсу життя у теорії Віктора Франкла.

Модуль 2

21. Вчення про значення гідності у теорії Віктора Франкла..
22. Вчення про свободу волі у теорії Віктора Франкла..
23. Страх смерті, сенс життя і віри в Бога, самотності, відповідальності у теорії Віктора Франкла.
24. Теорія мотивації у концепції А.Маслоу.
25. Суть самореалізації особистості. Зовнішня і внутрішня самореалізація.
26. Негативні наслідки зовнішньої самореалізації.
27. А.Елліс- засновник раціонально-емотивної теорії.
28. Поняття раціональних та ірраціональних переконань у теорії А.Елліса.
29. Два види розладів: розлади Его та розлади комфорту в теорії А.Бека.
30. Когнітивна теорія А.Бека.
31. Принцип самодопомоги та віра у ресурси людини як основа терапії Бека.
32. Роль гри у становленні зрілої особистості.
33. Роль сімейного сценарію у формуванні особистісних стосунків.
34. Поняття про его-стани (Батько, Дорослий, Дитина).
35. Розвиток транзактного аналізу в умовах вітчизняної психології.
36. Гештальт-принципи організації сприймання.
37. Поняття моделей комунікації :основна ідея НЛП.

38. Три принципи позитивної психотерапії: надії, балансу самопомоги.
39. Погляд на природу людини у крос-культурному підході.
40. Поняття актуальних та базових здібностей. Позитивна інтерпретація.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Е. Л. Носенко, І. Ф. Аршава. Сучасні напрями зарубіжної психології: психологія особистості: підручник . Дніпро : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2010. 261 с.
2. Роменець В.А. Історія психології 19 – початку 20 століття. К.: Вища школа, 1995. 336 с.
3. Роменець В.А. Історія психології. К. : Вища школа, 1978.
4. Роменець В.А. Історія психології епохи ХХ століття . К.: Вища школа, 1998.

Допоміжна література

1. Синишина В.М. Сучасні напрями зарубіжної психології: методичні рекомендації щодо організації практичних занять студентів з нормативної навчальної дисципліни «Сучасні напрями зарубіжної психології». Для студентів спеціальності 053-Психологія денної та заочної форми навчання. Ужгород, 2018. 29 с.
2. Maslow, A.H. Motivation and Personality: 3rd ed. Boston, MA: Addison-Wesley, 1970.
3. May, R., Angel, E. & Ellenberger, H.F. (Eds.) Existence: A New Dimension in Psychiatry and Psychology. New York: Basic Books, 1958.
4. Plake, B.S. & Impara, J.C. (Eds.) Supplement to the Thirteenth Mental Measurements Yearbook. Lincoln, NB: Buros Institute of Mental Measurements, 1999.
5. Rogers, C.R. Counseling and Psychotherapy. Boston, MA: Houghton Mifflin, 1942.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

<http://e-bookua.org.ua/>

<http://javalibre.com.ua/>

<http://chtyvo.org.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____ Михайлишин У.Б.
(підпис)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри Михайлишин У.Б.

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри Михайлишин У.Б.

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри Михайлишин У.Б.

Питання до заліку

1. Історія виникнення психоаналізу .
2. Основи класичного психоаналізу .
3. Внесок З. Фрейда у заснування психодинамічної теорії.
4. Принципи та методи психоаналізу.
5. Свідомі та несвідомі аспекти особистості.
6. Структура особистості за З. Фрейдом.
7. Поняття про інстинкти. Ерос і Танатос.
8. Фрейд про виникнення тривоги та неврозу.
9. Захисні механізми психіки. А. Фрейд про механізми психологічного захисту.
10. Аналітична психологія К. Юнга.
11. Структура особистості за К. Юнгом.
12. Вчення про колективне несвідоме.
13. Архетипи.
14. Типи особистості за К. Юнгом: екстраверти та інтроверти.
15. Причини розходжень у розумінні підсвідомого З.Фрейдом та К. Юнгом.
16. Почуття неповноцінності та компенсація.
17. Причини комплексу неповноцінності.
18. Неповноцінність особистості та шлях до влади над людьми.
19. Типи особистості у розумінні А.Адлера.
20. Порядок народження та його вплив на формування характеру.
21. Невроз у концепціях А.Адлера і його лікування .
22. Соціальний психоаналіз К. Хорні.
23. Поняття про базальне почуття тривоги.
24. Три групи невротичних потреб.
25. Ідеалізована самооцінка.
26. Орієнтація на людей від людей і проти людей.
27. Психологічні закономірності, що керують поведінкою особистості.
28. Експерименти біхевіористів
29. Соціально-когнітивна теорія А.Бандури.

30. Теорія соціального наuczіння Дж.Роттера. Локус-контроль .
31. Прогноз поведінки людини у складних ситуаціях (основні перемінні): потенціал поведінки, очікування, цінність підкріплення та психологічна ситуація.
32. Загальна характеристика екзистенційної психології.
33. Логотерапія В. Франкла.
34. В. Франкл про пошуки сенсу життя.
35. Смысл життя, свобода та відповідальність особистості у «логотерапії» Віктора Еміля Франкла.
36. Основні напрями «логотерапії» Віктора Еміля Франкла
37. Пошук значення життя.
38. Вчення про значення життя.
39. Вчення про свободу волі.
40. Основні питання екзистенційної психології – страх смерті, сенс життя і віри в Бога, самотності, відповідальності.
41. Причини неврозів.
42. Гуманістично-орієнтований напрям у психології.
43. Причини та джерела виникнення гуманістичної психології.
44. Основні принципи гуманістичної психології.
45. А. Маслоу — “духовний батько гуманістичної психології”.
46. Ієрархія мотивів.
47. Поняття про самоактуалізацію. К. Роджерс та його внесок у розвиток гуманістичної психології.
48. Тріада Роджерса.
49. Загальна характеристика когнітивного напрямку у психології.
50. АВС-модель. Метафора комп'ютера до вивчення когнітивних процесів людини.
51. Теорія особистісних конструктів Дж.Келлі.
52. Поняття особистісного конструкту. Формування конструкту. Властивості конструкту.
53. Типи особистостей: когнітивно складні та когнітивно прості.
54. Поняття про его-стани (Батько, Дорослий Дитина).
55. Поняття про транзакції: перехресні, паралельні, приховані.
56. Поняття гри.
57. Поняття сімейного сценарію.
58. Передумови виникнення гештальт-терапії Ф.Перлза.
59. Основні поняття: гештальт, цілісність, фігура і фон, принцип «тут і тепер», зосередження на відчуттях, контакт, границі тощо.
60. Основи позитивної психотерапії Н.Пезешкіана. Поняття позитуму.
61. Використання метафор.
62. Поняття НЛП. Основні ідеї НЛП: гармонія і узгодженість, гнучкість, вибір, відкритість і толерантність, орієнтація на результат, точність, позитивне бачення світу.
63. Холотропічна свідомість С.Грофа.
64. Поняття двох модусів досвіду: холотропічна свідомість, холотропічна свідомість.
65. Концепція єдності діяльності і свідомості у роботах С.Д. Леонтева